

ВІДМІННОСТІ МІЖ ТРАДИЦІЙНИМ ПІДХОДОМ І ПРОБЛЕМНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

Традиційний підхідПроблемна технологія

- Спрямований на набуття навичок
- Контрольована навчальна діяльність студента
- Викладач показує розв'язок завдання
- Студент виконує інструкції
- Важливість зовнішньої мотивації
- Діяльність викладача спрямована на виправлення недоліків роботи студента

- Спрямована на застосування навичок
- Самостійна навчальна діяльність студента
- Викладач показує шляхи розв'язку завдання
- Студент має право вибору
- Важливість внутрішньої мотивації
- Діяльність викладача спрямована на формування необхідних компетенцій студента

Як бачимо з табл. 1, проблемна технологія інтегрує принцип студентоцентризму, особистісно орієнтований підхід із використанням самостійної роботи та методів дослідження, тобто активного залучення не лише студента у процес навчання, а й викладача. Роль викладача у проблемному навчанні змінюється від експерта до помічника, радника.

Навчання і викладання – два взаємопов'язані процеси, тому проблемну технологію, на наш погляд слід розглядати у дихотомії «методи навчання – методи викладання». У контексті навчання виділяють такі методи: метод проектів, кейсів, ділові ігри, симуляції, проблемні дискусії тощо.

Застосування метода дискусії у підготовці семінарського заняття з історії українського суспільства особливо актуально. Викладачі кафедри проводять дискусії з різних тем, наприклад: «Етнополітичні процеси Київської русі. Передумови формування української народності», «Українсько-російський договір 1654 року та його оцінка у сучасній історичній літературі», «Державотворча діяльність І. Мазепи», «Сучасні школи історії тоталітаризму в Україні: здобутки та проблеми», «Наукові дослідження історії Другої світової війни», «Сучасні проблеми історії українського суспільства» тощо. Основні методи дискусій: дебати, круглий стіл, дискусія-симпозіум, панельна дискусія, концентричні кола, дискусії з елементами ігрового моделювання, «мозковий штурм».

*Янчарська Л. В., к.пед.н.,
доцент кафедри педагогіки та психології*

РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ЕКОНОМІСТА

Розвиток світової цивілізації передбачає постійне реформування системи вищої освіти та підвищення вимог до якості підготовки майбутніх фахівців. Пріоритетного значення набуває підготовка конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя. Отже, існувати сьогодні означає змінюватись, існувати довго – змінюватись постійно.

Сенс сучасної вищої освіти визначається сукупністю «динамічної комбінації систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [1]. Сьогодні існують різні підходи до розуміння поняття «компетенції», однак ми розглядаємо цю дефініцію як внутрішні, потенційні, приховані психологічні новоутворення, які потім виявляються в компетентності особи [2]. Психолого-педагогічна підготовка дозволяє розкрити ці новоутворення, шляхом пізнання студентом себе, своїх психологічних особливостей і пізнання інших. Дослідниками сформульовано та обґрунтовано структуру професійної компетентності майбутніх економістів, яка включає, наприклад : компетенції у сфері економічної діяльності (у т.ч. економічне мислення); комунікативну компетенцію (знання ділового етикету та основ конфліктології, толерантність до існування інших поглядів, ефективна групова взаємодія, позитивна установка щодо себе й оточуючих тощо) ; компетенцію у сфері самовизначення і саморегуляції особистісних якостей (адекватна самооцінка, впевненість у собі, самоконтроль, самоефективність, високий рівень мотивації до досягнень, визнання необхідності неперервної освіти впродовж життя тощо) [3]. Формування означених компетенцій втілюється у навчальному

процесі комплексу дисциплін. Основою дисципліни «Психологія діяльності та навчальний менеджмент» (ПДНМ) є спорідненість структури психолого-педагогічних задач економіки і менеджменту та викладання. Водночас, модуль з «Психології спілкування», що є складовою дисципліни ПДНМ дозволяє сформувати необхідні комунікативні уміння для майбутньої професійної діяльності (здатність до: самопрезентації; лідерства; вирішення конфліктних ситуацій; проведення переговорів, нарад; асертивної поведінки; емоційної саморегуляції та ін.). Вивчення студентами дисципліни «Методика викладання економіки» забезпечує систематизацію та розширення знань з економіки, що ґрунтується на засвоєнні та здатності застосувати техніки розвитку економічного мислення, здатності навчати інших, критично аналізувати отримані знання, працювати в команді, узгоджувати та приймати нестандартні рішення, оцінювати власні переваги і недоліки.

Конкурентоспроможність сучасного випускника забезпечується наданням можливості оволодіння суміжними професіями. ППП важливу роль відіграє у вирішенні цієї проблеми у галузевих університетах : забезпечує гуманізацію, гуманітаризацію і фундаменталізацію економічної освіти та дозволяє отримати студентам додаткову спеціальність «викладач економіки».

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
2. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия / И. А. Зимняя. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – С. 22–23.
3. Самарук Н. М. Формування професійної компетентності майбутніх економістів / Н. М. Самарук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки. — К., 2011. — Вип. 2.